

เกณฑ์ข้อกำหนดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
สถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตและคำอธิบาย

ขอบเขต

สถานีบริการรถยนต์ ในที่นี้ครอบคลุมเฉพาะสถานีบริการรถยนต์ที่มีกิจกรรมเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่นสำหรับรถยนต์ และมีน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้แล้วเกินกว่า 20 ลิตร ซึ่งต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และหรือพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

คำอธิบาย

1) การเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่นสำหรับรถยนต์

หมายถึง การระบายน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้งานแล้วหรือยังไม่ได้ใช้งานออกจากเครื่องยนต์เบนซินหรือดีเซลแล้วนำน้ำมันหล่อลื่นใหม่เติมเข้าไปแทน

2) น้ำมันหล่อลื่น ในที่นี้ครอบคลุมเฉพาะน้ำมันเครื่องโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. น้ำมันเครื่องแบบจุดระเบิดด้วยประกายไฟ หรือเครื่องยนต์เบนซิน
๒. น้ำมันเครื่องแบบจุดระเบิดด้วยการอัด หรือเครื่องยนต์ดีเซล
๓. น้ำมันเกียร์

3) น้ำมันเครื่อง

หมายถึง น้ำมันสำหรับหล่อลื่นเครื่องยนต์ที่มีการเผาไหม้ภายในทั้งเครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยประกายไฟหรือเครื่องยนต์เบนซิน และเครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัดหรือเครื่องยนต์ดีเซล

4) น้ำมันเกียร์

หมายถึง น้ำมันที่ใช้สำหรับหล่อลื่นชุดเฟืองที่ใช้ในยานยนต์

5) เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยประกายไฟ หรือเครื่องยนต์เบนซิน

หมายถึง เครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันเบนซิน น้ำมันแก๊สโซฮอล์ น้ำมันก๊าด ก๊าซปิโตรเลียมเหลว หรือก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง

(5) เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด หรือเครื่องยนต์ดีเซล

หมายถึง เครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันดีเซล น้ำมันดีเซลผสมไบโอดีเซลเป็นเชื้อเพลิง

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น)

สถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) เป็นสถานบริการที่ควรต้องได้รับการตรวจตรา อย่างเข้มงวด เนื่องจากประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตราย ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) เกิดขึ้นจากขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการจัดการของเสียจากการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น เช่น หากผู้ปฏิบัติงานมีการผสมน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้งานแล้วเป็นประจำจะทำให้ผิวหนังแห้งแตก

ระคายเคืองเป็นผื่นแดง ส่วนการจัดการน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้แล้วอย่างไม่เหมาะสมจะส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง เนื่องจากน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้แล้วมีโลหะหนักปนเปื้อน เช่น โครเมียม แคดเมียม สังกะสี ตะกั่ว สารอันตราย ได้แก่ PCA และ PCB หากสารเหล่านี้แพร่กระจายลงสู่ดิน แหล่งน้ำ จะเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารของสิ่งมีชีวิต นอกจากนี้เมื่อสูดดมสารทั้งสองเข้าไปมากๆ อาจเกิดอาการวิงเวียน คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ง่วงนอน ระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ หรือถ้ารับประทานน้ำหรืออาหารที่มีสารนี้ปนเปื้อนจะทำให้เกิดอาการคลื่นไส้ ปวดท้อง ท้องเสีย และยังเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งด้วย

เกณฑ์ข้อกำหนดสำหรับสถานีบริการรถยนต์(เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ให้พิจารณาเลือกใช้บริการสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่ได้รับการรับรองด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ISO 14001 อุสี่เขียวและคลินิกไอเสียมาตรฐาน ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ไม่ได้รับการรับรองดังกล่าว จะต้องผ่านเกณฑ์ข้อกำหนดสำหรับสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ข้อกำหนดสำหรับสถานีบริการรถยนต์(เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เกณฑ์ข้อกำหนดสำหรับสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
1. ข้อกำหนดทั่วไป
1.1 <u>ผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่น</u> ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมธุรกิจพลังงาน ตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่องกำหนดลักษณะและคุณภาพน้ำมันหล่อลื่น พ.ศ. 2554 หรือที่ประกาศใช้ ณ ขณะนั้น <u>ผลิตภัณฑ์น้ำมันเกียร์</u> ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมน้ำมันเกียร์ยานยนต์ (มอก. 976) หรือมาตรฐานระหว่างประเทศ หรือ มาตรฐานระดับประเทศที่เป็นที่ยอมรับ เช่น OEM API ACEA หรือ JASO เป็นต้น
2. ข้อกำหนดของสถานีบริการรถยนต์
2.1 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
2.1.1 ต้องมีการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมและติดประกาศให้เห็นได้ชัดเจน ณ สถานประกอบการ
2.1.2 ต้องมีผู้รับผิดชอบจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ
2.1.3 ต้องมีการอบรมหรือชี้แจงพนักงานให้ทราบถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากสถานประกอบการ และการป้องกันผลกระทบ
2.2 การป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2.2.1 ต้องมีการกำหนดวิธีการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่นที่เหมาะสม
2.2.2 ต้องมีการใช้อุปกรณ์ป้องกันหรือลดการหกรั่วไหลของน้ำมันหล่อลื่นขณะเติมและถ่ายทิ้งให้เหมาะสมกับประเภทของงาน เช่น กรวยขนาดต่างๆ ถาดรองป้องกันการไหลล้น ถังถ่ายน้ำมันเครื่องโดยเฉพาะพร้อมอุปกรณ์ดูดซับ เป็นต้น

เกณฑ์ข้อกำหนดสำหรับสถานีสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.2.3 มีการวางชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ปนเปื้อนน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้งานแล้วหรือยังไม่ได้ใช้งานในภาชนะการวางบนพื้นสถานประกอบการ เพื่อลดการรั่วไหลของน้ำมันหล่อลื่นออกสู่สิ่งแวดล้อม

2.2.4 ต้องมีการเก็บน้ำมันหล่อลื่นที่ถ่ายออกทั้งหมดในพื้นที่ที่เหมาะสม มีหลังคาป้องกันฝน แสงแดด อากาศถ่ายเทสะดวก และมีการป้องกันไอระเหยและการหกรั่วไหลออกสู่สิ่งแวดล้อม

2.2.5 ต้องมีรางหรือท่อระบายน้ำรอบสถานประกอบการและมีการเชื่อมต่อไปยังบ่อดักไขมันหรือถังพักน้ำโดยต้องมีระบบการจัดการที่ถูกต้องก่อนระบายทิ้ง

2.2.6 ต้องมีที่รองรับขยะมูลฝอยแยก 3 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะนำกลับมาใช้ใหม่ และขยะอันตราย ที่มีความจุเพียงพอและสามารถป้องกันการหก หล่น รั่วไหล การชะล้างออกสู่สิ่งแวดล้อม และกลิ่นจากขยะมูลฝอยได้

2.2.7 ต้องมีป้ายบ่งชี้ประเภทของขยะมูลฝอย ที่ต้องทิ้งลงในที่รองรับแต่ละประเภท

2.2.8 ต้องมีการคัดแยกขยะทั่วไป เช่น เศษกระดาษ ไม่ให้ปนเปื้อนกับน้ำมันหรือสารเคมีต่างๆ จนกลายเป็น ขยะอันตราย

2.2.9 ต้องมีการจัดการกับน้ำมันหล่อลื่นที่ถ่ายออก ตะกอน คราบไขมันจากการบำบัดน้ำเสียและขยะอันตราย ไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย เช่น ส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบวัสดุที่ไม่ใช้แล้วจากอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายนำไปกำจัดทิ้ง เป็นต้น

2.2.10 ต้องมีการแยกเก็บบรรจุภัณฑ์หรือภาชนะที่เทน้ำมันหล่อลื่นออกแล้ว ตลอดจนมีการป้องกันการหกของน้ำมันหล่อลื่น และใส่กรองน้ำมันเครื่องที่ใช้แล้วใส่ในถังขยะอันตราย

2.3 การจัดการด้านความปลอดภัย

2.3.1 ต้องมีการอบรมพนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย รวมถึงวิธีป้องกันและจัดการกับการหกรั่วไหลของน้ำมันในพื้นที่

2.3.2 ต้องมีการใช้อุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคลให้เหมาะสมกับประเภทของงาน เช่น ถุงมือยกน้ำมันขณะเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น เป็นต้น

2.3.3 สถานประกอบการมีความสะอาดและมีการจัดวางเครื่องมือ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม

หลักฐานเพื่อการตรวจรับสถานีสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1) เอกสารการรับรองมาตรฐานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ISO 14001 อูส์เซียและคลินิกไอเสีย มาตรฐาน ที่กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยอมรับ เป็นต้น หากสถานีสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ไม่ได้ได้รับการรับรองดังกล่าวให้พิจารณาจากการผ่านเกณฑ์ในข้อกำหนดสำหรับสถานีสถานีบริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมหลักฐานเอกสารรับรอง ดังระบุในข้อ 2) ต่อไปนี้

2) หลักฐานเอกสารรับรองซึ่งลงนามกำกับโดยกรรมการผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจลงนาม ของสถาบัน
บริการรถยนต์ (เปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น) ดังต่อไปนี้

2.1) หลักฐานเอกสารจากผู้ค่าน้ำมันหล่อลื่นที่แสดงว่าน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้ได้รับความเห็นชอบ
จากกรมธุรกิจพลังงาน ดังระบุไว้ในเกณฑ์ข้อ 1.1 ของเกณฑ์ข้อกำหนด

2.2) หลักฐานเอกสาร พร้อมภาพถ่ายประกอบ รับรองการผ่านเกณฑ์ข้อกำหนดในส่วนของ
การป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทุกเกณฑ์ และผ่านเกณฑ์ข้อกำหนดในส่วนอื่นๆ

2.3) หลักฐานเอกสารการรับสิ่งปฏิภูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วดังระบุในข้อ 2.2.9 ของเกณฑ์
ข้อกำหนด จากบริษัทรับกำจัดที่ได้รับการรับรองจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม

หมายเหตุ : ที่รองรับขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสามารถศึกษาได้จากประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่องหลักเกณฑ์
ทางวิชาการเกี่ยวกับคุณลักษณะของถุงพลาสติกใสมูลฝอย และที่รองรับมูลฝอยแบบพลาสติกที่ใช้
ในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2546